

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
İQTİSADİYYAT NAZİRLİYİ YANINDA
DÖVLƏT VERGİ XİDMƏTİ

MUZDLU İŞLƏ ƏLAQƏDAR ÖDƏMƏ
MƏNBƏYİNDƏ TUTULAN VERGİ,
MƏCBURİ DÖVLƏT SOSIAL SİĞORTA,
İŞSİZLİKDƏN SİĞORTA VƏ
İCBARİ TİBBİ SİĞORTA HAQLARI

İcbari
tibbi siğorta haqqı üzrə

İcbari tibbi siğorta haqqı üzrə

İcbari tibbi siğorta nədir?

Əhalinin sosial müdafiəsi forması olaraq, siğorta hadisəsi zamanı əhaliyə icbari tibbi siğortanın maliyyə mənbələri hesabına ilkin səhiyyə xidmətlərinin, təcili və təxirəsalınmaz tibbi yardımın, habelə siğorta olunanlara baza zərfində nəzərdə tutulmuş şərtlər çərçivəsində tibbi xidmətlərin göstərilməsinə təminat verən dövlətin hüquqi, iqtisadi və təşkilati tədbirlər məcmusudur.

Siğortaolunan dedikdə kimlər nəzərdə tutulur?

İcbari tibbi siğortaya münasibətdə sağlamlığı icbari qaydada siğortalanmış fiziki şəxslər nəzərdə tutulur.

Siğortalı dedikdə kimlər nəzərdə tutulur?

Öz adından və ya siğortaolunan adından siğorta haqqı ödəyən şəxs və ya Maliyyə Nazirliyi nəzərdə tutulur.

İcbari tibbi siğorta üzrə siğortaolunanlar kimlər hesab edilir?

Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları, respublikada qaçqın statusu almış və BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali komissarının respublikadakı nümayəndəliyi tərəfindən himayeye götürülmüş əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər siğortaolunan hesab edilir.

İcbari tibbi siğorta üzrə siğortalı kimlər hesab edilir?

Siğortalılar aşağıdakı kateqoriyalara bölünürlər:

- Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi, Respublikanın Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin olunan şəxslərə münasibətdə onların təyin olunduqları dövlət orqanı (qurumu), seçkili ödənişli vəzifə tutan şəxslərə münasibətdə isə onların seçildiyi dövlət və ya bələdiyyə orqanı (qurumu), Əmək Məcəlləsinə uyğun olaraq bağlanmış və hüquqi qüvvəyə minmiş əmək müqaviləsinə əsasən işləyən şəxslərə (o cümlədən, digər əsaslarla muzdlu işə cəlb olunan şəxslər) münasibətdə isə siğortalı qismində işəgötürənlər (işə cəlb edən şəxslər) çıxış edir;
- Vergi Məcəlləsinə əsasən sahibkarlıq fəaliyyətinin və ya digər vergi tutulan əməliyyatlarının müvəqqəti dayandırıldığı hallar istisna olmaqla, vergi ödəyicisi kimi vergi uçotuna alınmış fiziki şəxslər (fərdi sahibkarlar, xüsusi notariuslar, vəkillər kollegiyasının üzvləri, mediatorlar) siğortalı qismində özləri çıxış edirlər;
- Mülki-hüquqi müqavilələr əsasında işləri (xidmətləri) yerinə yetirən fiziki şəxslərə münasibətdə siğortalı qismində onları işlərin (xidmətlərin) yerinə yetirilməsinə cəlb edən şəxslər çıxış edir;
- Digər siğortaolunanların siğortalısı qismində Maliyyə Nazirliyi çıxış edir.
- “Məşğulluq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qeyri-formal məşğulluğun təsir dairəsinə düşən şəxslər siğortalı qismində özləri çıxış edirlər.

Kimlərə icbari tibbi siğorta şamil edilmir?

İcbari tibbi siğorta müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçulara, həbs edilmiş şəxslərə, müəyyən müddətə azadlıqdan məhrumetmə və ömürlük azadlıqdan məhrum etmə növündə cəza çəkən şəxslərə (məntəqə tipli cəzaçəkmə müəssisələri istisna olmaqla), Miqrasiya Məcəlləsinə əsasən respublikada müvəqqəti olan, müvəqqəti və ya daimi yaşayan əcnəbilərə və vətəndaşlığı olmayan şəxslərə (respublikada qaçqın statusu almış və BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali komissarının respublikadakı nümayəndəliyi tərəfindən himayəyə götürülmüş əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər istisna olmaqla) **şamil edilmir**.

Muzdlu işdən əldə edilən aylıq gəlirlərdən tutulan icbari tibbi sığorta haqqının dərəcələri

Sığortaolunanın sığorta haqqına cəlb edilən aylıq gəlirlərinin 8000 manatadək olan hissəsinin 2 faizi, 8000 manatdan yuxarı olan hissəsinin 0,5 faizi, sığortaedənin vəsaiti hesabına isə sığortaolunanın sığorta haqqına cəlb edilən aylıq gəlirlərinin 8000 manatadək olan hissəsinin 2 faizi, 8000 manatdan yuxarı olan hissəsinin 0,5 faizi dərəcəsi ilə icbari tibbi sığorta haqqı tutulur.

Neft-qaz sahəsində fəaliyyəti olmayan və qeyri-dövlət sektoruna aid edilən sığortaedənlərdə işləyən şəxslər üzrə – sığortalı tərəfindən işçinin əməkhaqqının 2500 manatadək olan hissəsindən 2 faiz, 2500 manatdan yuxarı olan hissəsindən 0,5 faiz, sığortaolunan tərəfindən əməkhaqqının 2500 manatadək olan hissəsindən 2 faiz, 2500 manatdan yuxarı olan hissəsindən 0,5 faiz.

Misal 1: Muzdla işləyən sığortaolunanın (işçinin) əsas iş yerində aylıq əməkhaqqı (əlavələr, mükafat və s. daxil olmaqla) **800 manat** olmuşdur. Bu halda sığortalı (işəgötürən) tərəfindən işçinin aylıq əməkhaqqından **2%**, yəni **16 manat** ($800 \cdot 2\% = 16$), öz vəsaiti hesabına **2%**, yəni **16 manat** ($800 \cdot 2\% = 16$) olmaqla ümumilikdə **32 manat** ($16 + 16 = 32$) icbari tibbi sığorta haqqı hesablanaraq tutulacaqdır.

Misal 2: Muzdla işləyən sığortaolunanın (işçinin) əsas iş yerində aylıq əməkhaqqı (əlavələr, mükafat və s. daxil olmaqla) **8600 manat** olmuşdur. Bu halda sığortalı (işəgötürən) tərəfindən əməkhaqqının 8000 manat olan hissəsindən sığortaolunanın (işçinin) əməkhaqqından 2%, yəni **160 manat** ($8000 \cdot 2\% = 160$), öz vəsaiti hesabına **2%**, yəni 160 manat ($8000 \cdot 2\% = 160$) olmaqla ümumilikdə **320 manat** ($160 + 160 = 320$), qalan 600 manatdan isə işçinin əməkhaqqından 0,5%, yəni 3 manat ($600 \cdot 0,5\% = 3$), öz vəsaiti hesabına 0,5%, yəni 3 manat ($600 \cdot 0,5\% = 3$) olmaqla ümumilikdə **6 manat** ($3 + 3 = 6$) icbari tibbi sığorta haqqı hesablanaraq tutulacaqdır.

Neticədə işçinin əməkhaqqından **163 manat** ($160+3$), sığortalının (işəgötürənin) vəsaiti hesabına 163 manat ($160+3$) olmaqla, ümumilikdə **326 manat** məbləğində ($163+163=326$) icbari tibbi sığorta haqqı hesablanaraq tutulacaqdır.

Misal 3: Neft-qaz sahəsində fəaliyyəti olmayan və qeyri-dövlət sektoruna aid edilən sığortaedənlərdə muzzdlə işləyən sığortaolunanın (işçinin) əsas iş yerində aylıq əməkhaqqı (əlavələr, mükafat və s. daxil olmaqla) **1200 manat** olmuşdur. Bu halda sığortalı (işəgötürən) tərəfindən işçinin aylıq əməkhaqqından **2%**, yəni **24 manat** ($1200*2\%=24$), öz vəsaiti hesabına **2%**, yəni 24 manat ($1200*2\%=24$) olmaqla ümumilikdə **48 manat** ($24+24=48$) icbari tibbi sığorta haqqı hesablanaraq tutulacaqdır.

Misal 4: Neft-qaz sahəsində fəaliyyəti olmayan və qeyri-dövlət sektoruna aid edilən sığortaedənlərdə muzzdlə işləyən sığortaolunanın (işçinin) əsas iş yerində aylıq əməkhaqqı (əlavələr, mükafat və s. daxil olmaqla) **3100 manat** olmuşdur. Bu halda sığortalı (işəgötürən) tərəfindən əməkhaqqının **2500** manat olan hissəsindən sığortaolunanın (işçinin) əməkhaqqından **2%**, yəni **50 manat** ($2500*2\%=50$), öz vəsaiti hesabına **2%**, yəni 50 manat ($2500*2\%=50$) olmaqla ümumilikdə 100 manat ($50+50=100$), qalan 600 manatdan isə işçinin əməkhaqqından **0,5%**, yəni **3 manat** ($600*0,5\%=3$), öz vəsaiti hesabına **0,5%**, yəni 3 manat ($600*0,5\%=3$) olmaqla ümumilikdə **6 manat** ($3+3=6$) icbari tibbi sığorta haqqı hesablanaraq tutulacaqdır. Neticədə işçinin əməkhaqqından 53 manat ($50+3$), sığortalının (işəgötürənin) vəsaiti hesabına **53 manat** ($50+3$) olmaqla, ümumilikdə **106 manat** məbləğində icbari tibbi sığorta haqqı hesablanaraq tutulacaqdır.

Hesablanmış məbləğlərin ödənilmə müddəti:

İcbari tibbi sığorta haqqı hər ay üçün əməkhaqqı və digər gəlirlər üzrə ödənişlərlə eyni vaxtda hesablanmalı, sonrakı ayın **15-dən gec olmayaraq**, tam məbləğdə nağdsız hesablaşma qaydasında aidiyyəti fonda ödənilməlidir.

Bəyannamənin təqdim edilmə müddəti:

Hər rüb üzrə rüb başa çatdıqdan sonra **növbəti ayın 20-dən** gec olmayaraq (sığortalı Azərbaycan Respublikasında fəaliyyətini müvəqqəti dayandırdıqda, ləğv edildikdə, yaxud fəaliyyətinə xitam verildikdə bu barədə müvafiq ərizədə (arayışda) göstəriləni tarixdən 30 gün müddətində, lakin hesabatın təqdim edilməsi müəyyən edilmiş müddətdən gec olmayaraq) “Muzdlu işlə əlaqədar ödəmə mənbəyində tutulmalar üzrə vahid bəyannamə (hesabat)” sığortalının uçotda olduğu vergi orqanına təqdim edilməlidir.

Əməkhaqqı istisna olmaqla, digər mənbələrdən hesablanan icbari tibbi sığorta haqqı

- Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinə əsasən sahibkarlıq fəaliyyətinin və ya digər vergi tutulan əməliyyatlarının müvəqqəti dayandırıldığı hallar istisna olmaqla, vergi ödəyicisi kimi vergi uçotuna alınmış fiziki şəxslər (fərdi sahibkarlar, xüsusi notariuslar, vəkillər kollegiyasının üzvləri, mediatorlar minimum aylıq əməkhaqqının **4%-i** miqdarında (2025-ci ildə ölkədə minimum aylıq əməkhaqqı **400 manat** olduğu üçün bu şəxslər üzrə icbari tibbi sığorta haqqının aylıq məbləği **16,0 manat**, illik məbləği isə **192,0 manat** olacaqdır);
- Mülki-hüquqi müqavilələr əsasında işləri (xidmətləri) yerinə yetirən fiziki şəxslər üzrə onları işlərin (xidmətlərin) yerinə yetirilməsinə cəlb edən şəxslər tərəfindən tutulmaqla aylıq gəlirlərinin **8000 manatadək** olan hissəsinin **2%-i**, 8000 manatdan yuxarı olan hissəsinin **1%-i** miqdarında icbari tibbi sığorta haqqı hesablanaraq ödənilməlidir.

Hesablanmış məbləğlərin ödənilmə müddəti:

İcbari tibbi sığorta haqqı hər ay üçün hesablanmalı, **sonrakı ayın 15-dən gec olmayaraq**, tam məbləğdə nağdsız hesablaşma qaydasında aidiyyəti fonda ödənilməlidir.

Bəyannamənin təqdim edilmə müddəti:

Hər rüb üzrə rüb başa çatdıqdan sonra **növbəti ayın 20-dən gec olmayaraq** “Muzdlu işlə əlaqədar ödəmə mənbeyində tutulmalar üzrə vahid bəyannamə (hesabat)” vergi ödəyicisinin uçotda olduğu vergi orqanına təqdim edilməlidir.

Misal 5: “X” müəssisəsi vergi uçotunda olmayan fiziki şəxsə mülki-hüquqi müqavilə bağlayaraq onu təmir işinə cəlb etmiş və bu işin müqabilində ona **900** manat ödəniş etmişdir. Bu halda müəssisə tərəfindən həmin fiziki şəxsə edilən 900 manat ödənişdən ödəmə mənbəyində **2%** dərəcə ilə **18 manat** məbləğində ($900 \cdot 2\% = 18$) icbari tibbi siğorta haqqı hesablanaraq tutulmalı, **növbəti ayın 15-dən gec olmayaraq** aidiyyəti fonda ödəməli və bu barədə rüb başa çatdıqdan sonra **növbəti ayın 20-dən gec olmayaraq** “Muzdlu işlə əlaqədar ödəmə mənbəyində tutulmalar üzrə vahid bəyannamə (hesabat)” uçotda olduğu vergi orqanına təqdim edilməlidir.

MALİYYƏ SANKSİYALARI, FAİZLƏR VƏ DİGƏR MƏSULİYYƏT TƏDBİRLƏRİ BARƏDƏ

İcbari tibbi sığorta haqlarının hesablanması və ödənilməsi sahəsində qanunvericiliyin pozulması hallarına görə tətbiq olunan maliyyə sanksiyaları və digər məsuliyyət tədbirləri barədə məlumatı **“Maliyyə sanksiyaları, faizlər və digər məsuliyyət tədbirləri barədə Yaddaş”** adlı bukletdən əldə edə bilərsiniz.

VEGİLƏRƏ AID
NƏŞRLƏR

AZ1029, Azərbaycan, Bakı, Heydər Əliyev prospekti, 155
Tel.: (+994 12) 403 89 70; Faks: (+994 12) 403 89 71
E-poçt: office@taxes.gov.az

www.taxes.gov.az

